

ORIOL BARTOMEUS

El centre, bitllet d'anada i tornada

Els primers compassos de la pre-campanya del Partit Popular per a les eleccions del proper 12 de març poden resultar sorprenents. José María Aznar inicia la pre-campanya a Ceuta i Melilla amb un fort atac als "nacionalismes perifèrics": el ministre de Defensa declara que podria utilitzar l'exèrcit en cas que perillés la unitat de l'estat; el titular de Treball, Manuel Pimentel (el representant al govern de l'ala "progressista") es retira de la vida política un mes després que el govern intenti esmenar un projecte de Llei d'Estrangeria consensuat amb tots els grups parlamentaris. D'altra banda, el trencament de la treva per part d'ETA ha fet cobrar un nou impuls a la "línia dura" del ministre Mayor Oreja. Tot sembla indicar que el PP ha abandonat definitivament l'estratègia de "viatge al centre" que començà tot just accedir al govern el 1996. A què es deu aquest canvi?

L'objectiu principal del govern d'Aznar ha estat assegurar-se un triomf ampli en les eleccions generals. Per aconseguir-ho calia atreure's un segment de l'electorat que resulta decisiu en la victòria: el "centre". Aquest grup, paradoxalment, no es correspon amb el "centre" ideològic, sinó amb el centre de gravetat de la societat espanyola, situat al centre-esquerra. El PP havia aconseguit en els anys noranta atreure's el suport de bona part de la dreta i el centre-dreta, tot desplaçant alguns dels partits regionalistes que havien crescut electoralment arran de l'explosió de la UCD. Els populars també havien aconseguit penetrar amb força en el centre, arran de la desaparició del CDS. Però al PP li quedava una assignatura pendent si volien assolir una majoria estable: entrar al "centre", és a dir, el centre-esquerra ideològic.

Aquesta franja electoral havia estat decisiva en els triomfs de la UCD de 1977 i 1979 i en la consecució de les tres majories absolutes consecutives per part del PSOE el 1982, 1986 i 1989. A finals dels anys noranta els estratèges del PP consideraven que aquest espai s'havia quedat "orfe" i que era un camp obert a l'expansió popular. Així doncs, s'anà posant l'accent cada cop més en les polítiques de caire social, amb la re-

ducció de l'atur com a bandera, i s'anà apartant de la primera fila els personatges amb un perfil més dretà. En aquest context és fàcil d'entendre l'interès d'Aznar d'aparèixer en sintonia amb el primer ministre britànic, el laborista Tony Blair, figura en alça del centre-esquerra europeu.

L'estratègia, però, ha semblat no tenir l'efecte desitjat. El PP no creix a les enquestes i l'estancament és especialment preocupant entre l'electorat del "centre". Tampoc la confusa situació interna en què es troba el PSOE ha estat suficient perquè una part significativa del centre-esquerra es mostri predisposada a votar per Aznar. D'aquí la decisió de canviar d'estratègia. Ara l'objectiu no és tant "conquerir el centre" sinó enfortir l'electorat propi (el que ja votà PP el 1996) i desincentivar la participació dels votants de centre-esquerra, tot evitant que es decantin

pel PSOE. Ja no es parla de majoria absoluta, sinó de ser el partit més votat. En la pràctica, es torna als vells esquemes de confrontació amb els nacionalismes, deixen de prioritzar-se les actuacions dirigides al segment "progressista" i s'abandona l'èmfasi atorgat fins fa poc a les polítiques socials.

Tot plegat, però, es desenvolupa en un escenari poc favorable per al PP, per diversos factors. De primer, el PSOE sembla aparentment haver superat la crisi de lideratge i ha demostrat que manté bona part del

seu vot a les eleccions municipals i europees. Cal tenir en compte l'afebliment progressiu d'IU. Segon, resta per veure l'impacte que pot tenir la presentació de candidatures del GIL en circumscripcions petites, on la divisió del vot de dreta podria acabar afavorint el PSOE.

El PP ha canviat el rumb de la nau a dos mesos de les eleccions. Tres anys de "viatge al centre" no semblen haver servit per a crear un escenari electoral que garanteixi la "majoria suficient" reclamada fa quatre anys. Les enquestes han imposat un "retorn a la dreta", però no seria descartable un nou cop de timó si els auguris demoscòpics no acompanyen.

Polític, analista de l'Institut de Ciències Polítiques i Socials

"Les enquestes han imposat al PP un momentani 'retorn a la dreta', però no seria descartable un nou cop de timó si els auguris demoscòpics no acompanyen."